

AGHAGH UNIVERSITY OF SCIENCE
AND TECHNOLOGY

Nazwa modułu zajęć:	Eksperymentalne metody nauk społecznych				
Rok akademicki:	2019/2020	Kod:	HIFS-2-104-s	Punkty ECTS:	4
Wydział:	Humanistyczny				
Kierunek:	Informatyka Społeczna	Specjalność:	—		
Poziom studiów:	Studia II stopnia	Forma studiów:	Stacjonarne		
Język wykładowy:	Polski	Profil:	Praktyczny (P)	Semestr:	1
Strona www:	—				
Prowadzący moduł:	dr Krzyżowski Łukasz (lukasz.krzyzowski@agh.edu.pl)				

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Głównym celem kursu jest zapoznanie studentów i studentek z metodami eksperymentalnymi wspierającymi projektowanie interwencji społecznych i technologicznych.

Opis efektów uczenia się dla modułu zajęć

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Powiązania z KEU	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć
Wiedza: zna i rozumie			
M_W001	Studenci i studentki zdobędą wiedzę na temat metod eksperymentalnych w naukach społecznych ze szczególnym naciskiem na eksperymenty społeczne i internetowe.	IFS2P_W12, IFS2P_W08	Egzamin
Umiejętności: potrafi			
M_U001	Uczestnicy i uczestniczki zajęć zdobędą umiejętności niezbędne do zaprojektowania eksperymentów dostarczających danych wspierających projektowanie interwencji społecznych oraz technologicznych.	IFS2P_U03	Projekt
Kompetencje społeczne: jest gotów do			

M_K001	Zajęcia pozwolą na rozwinięcie wśród uczestników i uczestniczek umiejętności współpracy zespołowej oraz oceny społecznych skutków projektowanych interwencji społecznych i technologicznych.	IFS2P_K06, IFS2P_K03	Aktywność na zajęciach
M_K002	Student, studentka ma świadomość przestrzegania zasad etycznych w badaniach eksperymentalnych.	IFS2P_K05	Aktywność na zajęciach

Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć

Suma	Forma zajęć dydaktycznych										
	Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat
45	15	0	30	0	0	0	0	0	0	0	0

Matryca kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Forma zajęć dydaktycznych										
		Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat
Wiedza: zna i rozumie												
M_W001	Studenci i studentki zdobędą wiedzę na temat metod eksperymentalnych w naukach społecznych ze szczególnym naciskiem na eksperymenty społeczne i internetowe.	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Umiejętności: potrafi												
M_U001	Uczestnicy i uczestniczki zajęć zdobędą umiejętności niezbędne do zaprojektowania eksperymentów dostarczających danych wspierających projektowanie interwencji społecznych oraz technologicznych.	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Kompetencje społeczne: jest gotów do												

M_K001	Zajęcia pozwolą na rozwinięcie wśród uczestników i uczestniczek umiejętności współpracy zespołowej oraz oceny społecznych skutków projektowanych interwencji społecznych i technologicznych.	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
M_K002	Student, studentka ma świadomość przestrzegania zasad etycznych w badaniach eksperymentalnych.	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach dydaktycznych/praktyka	45 godz
Przygotowanie do zajęć	30 godz
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	20 godz
Egzamin lub kolokwium zaliczeniowe	2 godz
Dodatkowe godziny kontaktowe	3 godz
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godz
Punkty ECTS za moduł	4 ECTS

Pozostałe informacje

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć (szczegółowy program wykładów i pozostałych zajęć)

Wykład

Głównym celem kursu jest zapoznanie studentów i studentek z metodami eksperymentalnymi pozwalającymi wyjaśniać zjawiska społeczne oraz projektować działania o charakterze interwencji społeczne i technologiczne. Zajęcia składają się z trzech modułów: a) wprowadzenia do metod eksperymentalnych, eksperymentów terenowych, eksperymentów internetowych, badań w działaniu oraz badań partycypacyjnych w szerszym kontekście metod eksperymentalnych stosowanych w naukach społecznych; b) zaawansowanych planów eksperymentalnych z naciskiem na ich możliwe zastosowanie w tworzeniu rozwiązań technologicznych oraz projektowaniu i wprowadzaniu interwencji społecznych; c) krytyczne omówienie studiów i badań eksperymentalnych nastawionych na projektowanie interwencji społecznych i technologicznych w odpowiedzi na zdefiniowane potrzeby społeczne.

Ramowy program wykładu:

1. Wprowadzenie. Metody eksperymentalne w procesie projektowania i wdrażania interwencji społecznych i technologicznych.
2. Typologia badań eksperymentalnych. Badania w działaniu.

3. Planowanie i organizacja badań eksperymentalnych. Przyczynowość, trafność i rzetelność w badaniach eksperymentalnych.
4. Eksperymenty internetowe. Metody eksperymentalne w analizie sieci społecznych - aktywizacja i modyfikacja sieci.
5. Metodologia Living lab, co-design i badania zorientowane na użytkownika w planie eksperymentalnym
6. Metody eksperymentalne i interwencje społeczne i technologiczne. Krytyczne omówienie studiów i badań eksperymentalnych. Etyczne aspekty metod eksperymentalnych.
7. Podsumowanie oraz egzamin.

Ćwiczenia laboratoryjne

Ćwiczenia prowadzone będą w Living Lab, co pozwoli na obserwację zachowań i ich modyfikację w warunkach semi-naturalnych. Realizacja zajęć w LL pozwala na wyjście poza klasyczne badania Human-Computer Interaction. Wynika to z faktu, iż jednostki nie korzystają z technologii w sposób odizolowany od innych czynników wpływających na ich sytuację życiową. Bazując na wprowadzanych do LL urządzeniach technologicznych, ich modyfikację i kontrolowanie warunków eksperymentów interakcyjnych na linii człowiek-technologia, studenci zdobędą wiedzę na temat poznawczych, społecznych, kulturowych oraz przestrzennych aspektów tworzenia interfejsów i technologii wspierających na przykład opiekę nad osobami starszymi oraz niepełnosprawnymi. Studenci będą projektować kompleksowy proces badań eksperymentalnych w LL. Zadania, jakie studenci będą wykonywać w czasie zajęć to na przykład adaptacja technologii do potrzeb konkretnych użytkowników - użytkowników o określonym profilu społeczno-psychologicznym, o określonych niepełnosprawnościach. Zadania wykonywane przez studentów będą posiadać zatem charakter aplikacyjny umożliwiając tym samym dostosowanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych do jednostkowych potrzeb. Studenci będą mogli w naturalnych warunkach rozwiązywać dylematy wynikające z wielofunkcyjności technologii wspierających i konieczności stałego monitoringu z jednej strony, a zachowaniem zasad bezpieczeństwa i ochrony prywatności z drugiej. LL pozwoli również w kreowaniu nowych, prototypowych, urządzeń oraz usług oraz ich testowanie.

W ramach ćwiczeń laboratoryjnych studenci i studentki będą:

- 1) Projektować badania eksperymentalne w środowisku semi-naturalnym (6h)
- 2) Zmieniać warunki eksperymentu i załóżenia planów eksperymentalnych w Living Lab (8h)
- 3) Tworzyć prototypy zdefiniowanych przez siebie technologii w oparciu o eksperymentalne badania diagnostyczne w środowisku semi-naturalnym (8h)
- 4) Stwarzać realne sytuacje społeczne ułatwiające badanie interakcji człowiek-technologia (8h).

Metody i techniki kształcenia:

Wykład: Treści prezentowane na wykładzie są przekazywane w formie prezentacji multimedialnej w połączeniu z klasycznym wykładem tablicowym wzbogaconymi o pokazy odnoszące się do prezentowanych zagadnień.

Ćwiczenia laboratoryjne: W trakcie zajęć laboratoryjnych studenci samodzielnie rozwiązują zadany problem praktyczny, dobierając odpowiednie narzędzia. Prowadzący stymuluje grupę do refleksji nad problemem, tak by otrzymane wyniki miały wysoką wartość merytoryczną.

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady

zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:

Warunkiem podejścia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń. Sposób zaliczania nie zmienia się w kolejnych terminach.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:

Wykład:

- Obecność obowiązkowa: Nie
- Zasady udziału w zajęciach: Udział w wykładach nie jest obowiązkowy, jednak student przed przystąpieniem do ćwiczeń musi zapoznać się z treściami poruszonymi na wykładzie.

Ćwiczenia laboratoryjne:

- Obecność obowiązkowa: Tak
- Zasady udziału w zajęciach: Podczas zajęć studenci analizują konkretne metody eksperymentalne wykorzystywane w naukach społecznych .

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa obliczana jest w oparciu o średnią ocen z egzaminu pisemnego (50%) oraz projektu realizowanego w ramach ćwiczeń laboratoryjnych (50%).

Projekt stanowić będzie opis eksperymentu służącego zdobyciu informacji wspierających interwencje społeczne i technologiczne.

Zaliczenie z ćwiczeń w drugim i trzecim terminie ma taką samą formę.

Warunkiem podejścia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń.

Drugi i trzeci termin egzaminu będzie miał formę pisemną i zostanie ustalony odpowiednio w czasie trwania sesji i podczas sesji poprawkowej.

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:

Zaległości student może nadrobić w oparciu o literaturę zaleconą przez wykładowcę. Powstałe zaległości student zalicza w terminie ustalonym z wykładowcą/

Wymagania wstępne i dodatkowe, z uwzględnieniem sekwencyjności modułów

Uczestnicy i uczestniczki kursu posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu metod badawczych w naukach społecznych.

Zalecana literatura i pomoce naukowe

Literatura obowiązkowa:

- Grzyb, Tomasz. 2017. Eksperyment terenowy w psychologii społecznej, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Chrostowski, Aleksander i Dariusz Jemielniak. 2008. Skuteczne doradztwo strategiczne: metoda Action Research w praktyce, Warszawa: Poltext.

Literatura dodatkowa:

- Eytan Bakshy, Dean Eckles, Michael S. Bernstein. 2014. Designing and Deploying Online Field Experiments, Proceedings of the 23rd international conference on WWW, s. 283-292.
- Fehr, Ernst, Gächter, Simon. 2000. Cooperation and Punishment in Public Goods.Experiments, "American Economic Review", 90(4): 980-994.
- Kuo-Yi Lin, Annie Pei-I Yu, Pei-Chun Chu & Chen-Fu Chien. 2017. User-experience-based design of experiments for new product development of consumer electronics and an empirical study, "Journal of Industrial and Production Engineering", 34(7): 504-519.
- McNiff, Jean. 2017. Action research: all you need to know, London: Sage Publications Ltd.

Publikacje naukowe osób prowadzących zajęcia związane z tematyką modułu

Krzyżowski, Łukasz

Doktor, adiunkt, kierownik Pracowni Badania Problemów Starzenia się Społeczeństw na Wydziale Humanistycznym Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie.

W centrum jego zainteresowań naukowych leży analiza zmian, jakie dokonują się w migrantach i migrantkach pochodzących z dużych polskich miast, którzy mają codzienny kontakt z różnorodnością kulturową mieszkając w Londynie, Berlinie, Birmingham i Monachium. Bada wpływ środowiska migrantów na kształtowanie się otwartości społeczeństwa polskiego pod względem tolerancji i akceptacji dla innych stylów życia, orientacji seksualnych, narodowości, grup etnicznych, religijnych i wiekowych.

Analizuje cyrkulację kompetencji kulturowych oraz transformacyjną rolę emigracji. Jak wynika z jego badań, kontakt z „innymi” nie zmienia uprzedzeń, jeśli ci „inni” nie należą do grona bliskich osób, jednak zapośredniczony przez migrantów kontakt z różnorodnością stopniowo wpływa na większą otwartość również tych, którzy zostali w kraju.

Realizowane przez dr. Krzyżowskiego projekty mają walory praktyczne w zakresie rozpoznania mechanizmów formowania się uprzedzeń i nietolerancji, lub odwrotnie – rozwoju większej wrażliwości i otwartości społecznej.

Wybrane publikacje:

Krzyżowski, Łukasz. Sparkling intergenerational relations through social technology, “International Journal of Technology Assessment in Health Care”, (under review).

Komusińska, Jagoda, Wojciech Kowalik, Judyta Lubacha-Sember, Łukasz Maźnica, Dawid Sobolak i Jan Strycharz. 2016. “Lokalne centra kultury: działania a diagnozy”, Kraków: Przedsiębiorstwo Społeczne Agencja Artystyczna GAP sp. z o.o.

Kowalik, Wojciech i Anna Pawlina. 2015. Internet oczami seniorów. Percepcja i wzory wykorzystania, [w:] Wojciech Kowalik i Anna Pawlina (red.), „Nowe zjawiska i procesy w badaniach nad polskimi kulturami starości”, Kraków: Wydawnictwa AGH, s. 43-63.

Kowalik, Wojciech i Marzena Staszkievicz. 2012. „Projective Methods in Analysis of the Means of Perceiving Organizations – Research Proposition”, [w:] Barbara Mróz (red.), “Functioning in the Workplace. Quantitative and Qualitative Psychological Research”, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 80-96.

Wojciech Kowalik

Kowalik, Wojciech i Anna Pawlina. 2015. „Internet oczami seniorów. Percepcja i wzory wykorzystania”, [w:] Wojciech Kowalik i Anna Pawlina (red.), „Nowe zjawiska i procesy w badaniach nad polskimi kulturami starości”, Kraków: Wydawnictwa AGH, s. 43-63.

Kowalik, Wojciech, Krzysztof Malczyk, Łukasz Maźnica, Piotr Knaś, Weronika Stępnia, Lec Dulian. 2015. „Nowa sprawozdawczość instytucji kultury”, Kraków: Małopolski Instytut Kultury.

Krzyżowski Łukasz, Wojciech Kowalik, Katarzyna Suwada i Anna Pawlina. 2014. „Młodzi emeryci w Polsce. Między biernością a aktywnością”, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.

Kowalik, Wojciech i Marzena Staszkievicz. 2012. „Projective Methods in Analysis of the Means of Perceiving Organizations – Research Proposition”, [w:] Barbara Mróz (red.), “Functioning in the Workplace. Quantitative and Qualitative Psychological Research”, Warszawa: Wydawnictwo Scholar, s. 80-96.

Kowalik, Wojciech. 2012. „Dojrzałość w sieci – małopolscy seniorzy wobec internetu”, [w:] „(Nie)czekając na starość. Wyzwania dla polityki społecznej w obliczu demograficznych przemian”, Kraków: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, s. 73-79.

Kowalik, Wojciech 2011. „Starzy i młodzi w Internecie – społeczne konstruowanie generacji w świecie wirtualnym” [w:] Janusz Mucha i Łukasz Krzyżowski (red.) „Ku socjologii starości: starzenie się w biegu życia jednostki”, Kraków: Wydawnictwa AGH, s. 227-256.

Batorski, Dominik, Dominika Czerniawska, Wojciech Fenrych, Wojciech Kowalik, Paweł Kubicki, Marta Olcoń-Kubicka, Jan M. Zając i Monika Żychlińska. 2010. „Między alienacją a adaptacją. Polacy w wieku 50+ wobec internetu”, Warszawa: UPC Polska Sp. z o.o.

Kowalik, Wojciech. 2009. „Wykluczenie cyfrowe jako nowa płaszczyzna podziałów w społeczeństwie informacyjnym”, Studia Humanistyczne Tom 7/2009, s. 73-84.

Kowalik, Wojciech. 2008. „Cyfrowe nierówności w społeczeństwie informacyjnym a problem wykluczenia z rynku pracy”, [w:] Wojciech Pawnik i Lidia Zbiegień-Maciąg (red.), „Organizacje w gospodarce innowacyjnej – aspekty społeczne, prawne, psychologiczne”, Kraków: Uczelniane Wydawnictwa Naukowo-Dydaktyczne AGH, s. 347-354.

Łukasz Krzyżowski, Komusińska, Jagoda, Wojciech Kowalik, Judyta Lubacha-Sember, Łukasz Maźnica,

Dawid Sobolak i Jan Strycharz. 2016. "Lokalne centra kultury: działania a diagnozy", Kraków: Przedsiębiorstwo Społeczne Agencja Artystyczna GAP sp. z o.o.

Kowalik, Wojciech i Anna Pawlina. 2015. Internet oczami seniorów. Percepcja i wzory wykorzystania, [w:] Wojciech Kowalik i Anna Pawlina (red.), „Nowe zjawiska i procesy w badaniach nad polskimi kulturami starości”, Kraków: Wydawnictwa AGH, s. 43-63.

Doświadczenie praktyczne:

Wieloletni współpracownik Małopolskiego Instytutu Kultury oraz Fundacji Warsztat Innowacji Społecznych. Członek „The European Network of Observatories in the Field of Arts and Cultural Education (ENO)”. Doradca i strateg z zakresu analityki webowej i kampanii reklamowych on-line. Jako trener i dydaktyk prowadzi zajęcia na kilku kierunkach studiów I i II stopnia, a także na studiach podyplomowych i dedykowanych szkoleniach (m. in. metody badań społecznych, warsztaty analityki internetowej, pomiar działań employer branding, zachowania organizacyjne). Brał udział w kilkudziesięciu projektach badawczych i wdrożeniowych – część realizowanych z zagranicznymi jednostkami badawczymi (University of Iceland, Humboldt-Universität zu Berlin, University Politehnica of Bucharest, Mälardalen University; University Pompeu Fabra). Współrealizator projektu pn. „GameHub – University-Enterprises Cooperation in game Industry in Ukraine” w ramach programu Erasmus+: KA2.

Informacje dodatkowe

W ramach zajęć projektowane będą eksperymenty służące zdobyciu informacji niezbędnych do rozwiązywaniu realnych problemów społecznych. Będą one definiowane przez otoczenie instytucjonalne (np. domy pomocy społecznej).

Obecności na ćwiczeniach laboratoryjnych są wymagane w ramach nieobecności student/ka musi w ramach dyżuru zaliczyć wymagane ćwiczenia i/lub literaturę.